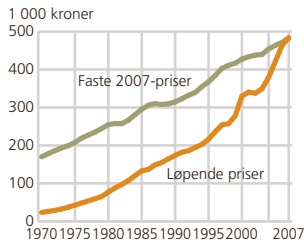

Vekst og velstand

BNP per innbygger. Løpende og faste priser (2007-kroner)

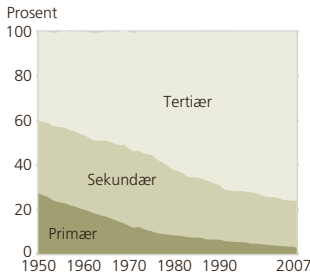

BNP per innbygger i enkelte land. Prisnivåjustert. 2007. EU27=100

Luxemburg	278
Norge	184
Irland	149
Sveits	140
Nederland	133
Island	129
Østerrike	127
Sverige	126
Danmark	123
Belgia	120
Storbritannia	118
Finland	117
Tyskland	113
Frankrike	111
Italia	101
Hellas	97
Portugal	75
Polen	54

Kilde: Eurostat.

Sysselsatte fordelt på primær-, sekundær- og tertiærnæringene¹

¹ Primærnæringene er: Jordbruk, skogbruk og fiskeri.

Sekundærnæringene er: Industri, oljeutvinning og bergverksdrift, bygge- og anleggsvirksomhet, kraft- og vannforsyning.

Tertiærnæringene omfatter de øvrige næringer, som: Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet, transport og kommunikasjon, offentlig og privat tjenesteyting.

2 277 000 000 000

Bruttonasjonalproduktet (BNP) er et mål på et lands samlede produksjon av varer og tjenester og brukes gjerne som en indikator på velstandsutviklingen. I 2007 var den samlede verdiskapingen 2 277 milliarder kroner.

41 prosent av dette gikk til forbruk i husholdningene og ideelle organisasjoner, 20 prosent til forbruk i offentlig forvaltning og 23 prosent ble investert. De resterende 16 prosentene representerer eksportoverskuddet og innebærer at verdien av det vi produserer er større enn det vi bruker.

I 1970 var BNP per innbygger 23 500 kroner. I 2007 var dette økt til 483 600; altså en tjuedobling på 37 år. Men en stor del av denne økningen utgjøres av den generelle prisveksten – omregnet til 2007-priser var BNP i 1970 169 900 kroner. Realveksten var altså vel 180 prosent, dvs. 3 prosent gjennomsnittlig årlig vekst.

Høyt BNP

Norge er etter hvert blitt et av verdens rikeste land. I europeisk sammenheng har Norge et BNP per innbygger som ligger 84 prosent over gjennomsnittet i EU (her er det tatt hensyn til forskjeller i prisnivå mellom landene). Det bør legges til at deler av verdien av olje- og gassproduksjonen ikke er verdiskaping i egentlig forstand, men innebærer at vi taper av en ressursformue.

Blant europeiske land har bare Luxemburg et høyere BNP per innbygger, noe som i stor grad skyldes at mange av landets arbeidstakere er bosatt i nabolandene. Disse bidrar dermed til verdiskapingen, men inngår ikke i beregningen av «per innbygger».

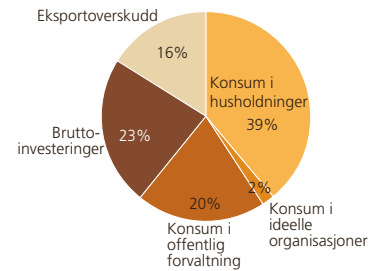
Endret næringsstruktur

I løpet av de siste 50 årene har næringsstrukturen i Norge endret seg radikalt. Generelt er det snakk om en vridning bort fra primær- og sekundærnæringene mot tertiærnæringene: Jordbruk og industri har måttet vike for tjenesteproduksjon; vi arbeider sjeldnere på åkeren og i fabrikkhallen og stadig oftere i butikker og på kontor.

Mens primærnæringene nå utgjør bare knappe 3 prosent av de sysselsatte og sekundærnæringene om lag 21 prosent, omfatter tertiærnæringene hele 76 prosent av sysselsettingen.

En annen måte å belyse næringenes betydning på, er å se på deres bidrag til BNP. Da blir bildet et litt annet: Primærnæringene bidrar med vel 1 prosent,

BNP anvendelse. 2007

sekundærnæringene med 43 prosent (oljen bidrar langt mer verdimessig enn sysselsettingsmessig) og tertiærnæringenes bidrag er 56 prosent.

Eksportoverskudd siden 1979

Etterkrigstiden var preget av gjenreising og oppbygging, og dette medførte at importen av varer lenge var større enn eksporten.

Først med begynnende eksport av olje på slutten av 1970-årene fikk vi etter hvert et eksportoverskudd. Med unntak av årene 1986-1988 har vi hatt overskudd i utenrikshandelen med varer siden 1980, og i 2008 var overskuddet 434 milliarder kroner.

Eksporten av olje og gass var dette året 560 milliarder kroner, noe som betyr at det var et underskudd i utenrikshandelen med andre varer. Selv om de tjenesteytende næringer er dominerende både sysselsettings- og verdimessig, er eksporten av tjenester relativt beskjeden: I 2007 eksporterte vi ulike tjenester for 247 milliarder kroner; dette utgjør knapt en fjerdedel av den samlede eksporten.

Svenskehandel

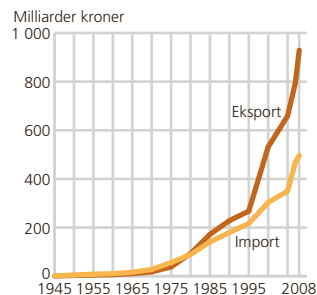
Svenskehandel er ikke noe som bare foregår over Svinesund. Sverige er vår viktigste handelspartner, både når det gjelder import og eksport av varer: Nesten 15 prosent av vår import kommer derfra, mens 12 prosent av eksporten går til Sverige. Deretter følger Tyskland, hvor vi også har et importoverskudd. Legg merke til at Kina nå er vårt fjerde viktigste importland, og også er kommet inn på listen over eksportland.

Vel 80 prosent av vareeksporten går til EU-land og nesten 70 prosent av importen kommer derfra. 14 prosent av importen kommer fra utviklingsland.

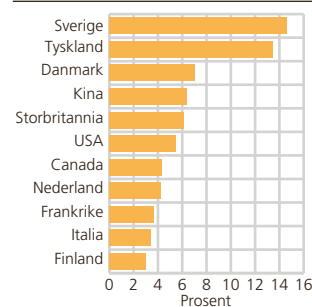
Olje og kjøretøyer

Når det gjelder eksport, er olje og gass klart dominerende. Deretter følger metaller (særlig aluminium) og fisk. Importen domineres av kjøretøyer for vei (biler og busser) og andre transportmidler (fly og skip).

Eksport og import av varer (inkl. olje og gass)

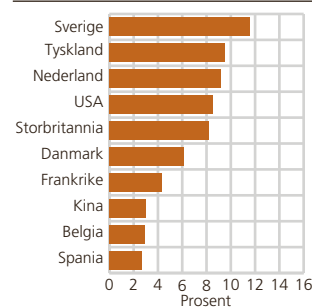

Import av varer¹. 2008

¹ Import uten skip og oljeplattformer.

Eksport av varer¹. 2008

¹ Eksport uten skip, oljeplattformer, råolje, kondensat og naturgass.